

Joanna GRABOWSKA
e-mail: jmj.grabowska@gmail.com

Obszary zastosowań analizy transakcyjnej. Kwerenda biblioteczna

How to cite [jak cytować]: Grabowska, J. (2024). Obszary zastosowań analizy transakcyjnej. Kwerenda biblioteczna. *Edukacyjna Analiza Transakcyjna*, 13, 495–502.

Tradycyjnie zastosowania AT w teorii, praktyce i podejmowanych badaniach sprowadzają się najczęściej do takich dziedzin, jak: psychoterapia, poradnictwo, usprawnianie struktur organizacyjnych firm i korporacji oraz edukacji. Jednak, śledząc literaturę, można dostrzec znacznie szersze obszary wykorzystywania wiedzy wynikającej z tej koncepcji. Niektóre z nich mogą wydawać się czasem wręcz egzotycznie i odległe od tego wszystkiego, co zapoczątkował Berne swoimi pierwszymi pracami. Oto niektóre z licznych kontekstów, które – być może – zaciekawia osoby zainteresowane wykorzystaniem AT w dziedzinie własnych badań i dociekań?

Analiza bajek i baśni, utworów literackich i scenicznych

Adams, J. R. (2008). Using Winnie the Pooh Characters to Illustrate the Transactional Analysis Ego States. *Journal of Creativity in Mental Healthvol*, 4(3), 237–248.

Berne, E. (1998). *Dzień dobry... i co dalej?*. Dom Wydawniczy Rebis, 61–70.

Bulhakova, K., Sevalneva, Z. (2015). Praca nad skrypcem somatycznym za pomocą ulubionej dziecięcej bajki. *Edukacyjna Analiza Transakcyjna*, 4, 35–44.

D'Amanti, S. (2012). Encanto – a transactional analysis. *The Transactional Analyst*, 1, 26–28.

Le Guernic A. (2004). Fairy Tales and Psychological Life Plans. *Transactional Analysis Journal*, 34(3), 216–222.

- Llobregat, J. L. A. (2006). Transexualité et vice dans *Orlanda* de Jacqueline Harpman. Interprétation psychanalytique du roman à partir de l'Analyse Transactionnelle (AT). *Thélème. Revista Complutense de Estudios Franceses*, 21, 7–14.
- Osborne Cox, M. (1980). Depressive Life Scripts in American Folk Literature. *Transactional Analysis Journal*, 10(3), 222–226.
- Piasecka, P. (2013). Relacje międzyludzkie w dramacie Herberta Bergera *Gdy mały ptaszek wypadnie z gniazda*. Perspektywa analizy transakcyjnej. *Edukacyjna Analiza Transakcyjna*, 2, 89–100.
- Piasecka, P. (2014). Sierpień w hrabstwie Osage – analiza filmu z uwzględnieniem kategorii skryptu życiowego. *Edukacyjna Analiza Transakcyjna*, 3, 81–91.
- Thunnissen, M. (2010). Harry Potter, Script, and the Meaning of Life. *Transactional Analysis Journal*, 40(1), 32–42.
- Vaidik, A. (2022). Fairy Tales, Orphans and Happy Endings: A Psycho-historical Analysis. *South Asian Journal of Transactional Analysis*, 7(1), 35–44.
- Чиркова, М. А. *Сказкотерапия как метода боты с жизненными сценариями*. <https://www.psyoffice.ru/4998-11-170.html>.

Badania kryminalistyczne (wariograf)

- Elaad, E. (1993). Detection of deception: a transactional analysis perspective. *The Journal of Psychology: Interdisciplinary and Applied*, 127(1), 5–15.

Coaching

- Hay, J. (2007). *Reflective practice and supervision for coaches*. McGraw Hill–Open University Press.
- Hrop, S. (2004). Coaching Across Cultures: New Tools for Leveraging National, Corporate, and Professional Differences. *Personnel Psychology*, 57(1), 220–223.
- Kouwenhoven, M. (2011). The Strategic Coaching Matrix. *Transactional Analysis Journal*, 41(1), 77–91.
- Louchart, E. (2005). Coaching for Meaning. *The Journal of Management Development*, 24(1/2), 188–189. <https://doi.org/10.1108/02621710510579536>.
- Mohr, G. (2008). *Coaching Und Selbstcoaching mit Transaktionsanalyse*. EHP.
- Mohr, G. (2014). Systemic transactional analysis coaching: a study of effective conditions, consequences and effects on organisational culture. *International Journal of Transactional Analysis Research & Practice*, 5(2), 3–16.

- Pratt, K. (2021). *Transactional analysis coaching*. Routledge.
- Sokołowska, E. (2013). Czy analiza transakcyjna może być użyteczna w coachingu?. *Coaching Review*, 4(1), 41–59.
- Sypniewski, J., Passowicz, P. (2018) Coach wobec ryzyka kryzysu. *Czasopismo Psychologiczne – Psychological Journal*, 24(2), 381–386. <https://doi.org/10.14691/CPPJ.24.2.381>.
- Thunnissen, M., van Delft, S., Mirrian Smolders, M. (1998). Transactional Analysis in Nursing Homes, *Transactional Analysis Journal*, 28(3), 210–215. <https://doi.org/10.1177/036215379802800304>.

Cybernetyka

- Łęski, Z. (2014). Employing the transactional analysis in the study of the cyberspace. *International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies*, 1(1), 108–116. <https://doi.org/10.5604/23920092.1134811>.
- Łęski, Z. (2016). *Duch w maszynie... Kim jest dla nas komputer? Charakterystyka relacji w języku analizy transakcyjnej*. Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.
- Łęski, Z. (2018). „Mistrz” w opinii e-pokolenia. Studium badawcze z perspektywy analizy transakcyjnej. W M. Tanaś, S. Galanciak (Red.). *Mistrz i uczeń w cyberprzestrzeni* (s. 127–137). Seria: Cyberprzestrzeń – Człowiek – Edukacja. Wydawnictwo „Impuls”.
- Łęski, Z. (2019). Perspektywa wykorzystania technologii BigData na potrzeby edukacyjnej analizy transakcyjnej. *Edukacyjna Analiza Transakcyjna*, 8, 81–88.
- Steiner, C. M. (1997). Transactional Analysis in the Information Age. *Transactional Analysis Journal*, 27(1), 15–23. <https://doi.org/10.1177/036215379702700106>.

Dietetyka

- O'Brien, M. H., Samonds, K. W., Beal, V. B., Hosmer, D. W., O'Donnell, J. (1982). Incorporating Transactional Analysis into a weight loss program. *Journal Of The American Dietetic Association*, 81(4), 450–453.

Duszpasterstwo i duchowość

- Barrow, G. (2007) Transactional Analysis, Pastoral Care and Education. *Educational Transactional Analyst*, 1, 21–25.

- Barrow, G. (2017). The case for natality in pastoral care and why it matters. *Pastoral Care in Education*, 35(4), 284–292, <https://doi.org/10.1080/02643944.2017.1350201>.
- Jagiela, J. (2021). Spirituality – pastoral care – transactional analysis. The presence of pastoral issues in one of the psychotherapeutic concepts. *Edukacyjna Analiza Transakcyjna*, 10, 77–92. <https://doi.org/10.16926/eat.2021.10.04>.
- Massey, R. F., Dunn, A. B. (1999). Viewing the Transactional Dimensions of Spirituality through Family Prisms. *Transactional Analysis Journal*, 29(2), 115–129.
- Milnes, P. (2017). The Pilgrim Model: Using Transactional Analysis to Explore the Spiritual Pathway Toward Meaning and Knowing. *Transactional Analysis Journal*, 3(47), 203–217. <https://doi.org/10.1177/0362153717711698>.
- Morris, F. R. (1972). Is Theology Adult?. *Transactional Analysis Journal*, 2(2), 92–93.
- Suriyaprakash, C., Geetha, R. S. (2014). Embracing Eternity. *Transactional Analysis Journal*, 44(4), 334–346. <https://doi.org/10.1177/0362153714560336>.
- Tomkiewicz, A. (1999a). Akceptacja w rodzinie a postawa religijna młodzieży w świetle analizy transakcyjnej. *Roczniki Teologiczne*, 46(6), 149–173.
- Traumann, R. L. (2003). Psychotherapy and Spirituality. *Transactional Analysis Journal*, 33(1), 32–36.

Ekologia

- Barrow, G., Marshall, H. (2020). Introducing Ecological Transactional Analysis (Eco-TA). *EATA Newsletter*, 128, 27–29.
- Barrow, G., Marshall, H. (2021). Ecologische transactioneleanalyse. *TA Magazine*, 1.
- Barrow, G., Marshall, H. (2023). Revisiting Ecological Transactional Analysis: Emerging Perspectives. *Transactional Analysis Journal*, 53(1), 7–20. <https://ecota.dev>.
- Lynach, M., Cicchetti, D. (1998). An ecological-transactional analysis of children and contexts: The longitudinal interplay among child maltreatment, community violence, and children's symptomatology. *Development and Psychopathology*, 10, 235–257.

Ekonomia i marketing

- Bennett, R. (1999). A Transactional Analysis Approach to the Categorisation of Corporate Marketing Behaviour. *Journal of Marketing Management*, 15, 265–289.

- DeCormier, A., Jobber, D. (1993). The counselor selling method: Concepts and constructs. *The Journal of Personal & Seles Management*, 13(4), 39–59.
- Killen, M. R. (1993) Parent influences on children's self-esteem in economically disadvantaged families. *Issues In Mental Health Nursing*, 14(4), 323–336.
- Yeadon, J. (2007). Games people play. The psychology of credit. *Credit Management*, 1, 35–37.

Feminizm

- Levin, P. (2010). Eric Berne, „The Women' Question”, and Ist Evolution in the TA World. *Transactional Analysis Journal*, 40(3/4), 217–223.

Kompetencje komunikacyjne lekarzy

- Booth, L., Parr, J. (2013). Student radiographers' personality; Constant or individual differences in chang? A Transactional Analysis approach. *European Scientific Journal*, 9(24), 1857–7881.
- Cusins, P., Gilbert, M. (1979). Doctor effectiveness: Transactional analysis as a means of assisting movement towards a holistic approach to medicine. *South African Medical Journal*, 56(24), 1045–1048.
- Haynes, E. (2017). Listening to the Voices of Women Suffering Perinatal Psychological Distress, *Transactional Analysis Journal*, 47(2), 126–137, <https://doi.org/10.1177/0362153717691977>.
- McIntosh, N., Dircks, A., Fitzpatrick, J., Shuman, Ch. (2006). Games in Clinical Genetic Counseling Supervision. *Journal of Genetic Counseling*, 15(4), 225–243. <https://doi.org/10.1007/s10897-006-9029-4>.

Menopauza

- Enjezab, B., Yousofvand, F., Dehsorkhi, H.N. , Sorkhani, T.M. (2023). Communication skills training with the transactional analysis approach developed menopausal women's marital adjustment – a quasi-experimental study. *Menopause Review*, 22(2), 1–7. <https://doi.org/10.5114/pm.2023.127772>

Pielęgniarstwo

- Bailey, J., Baillie, L. (1996). Transactional analysis: how to improve communication skills. *Nursing Standard*, 10(35), 39–42.

- Caraher, M. (1995). Nursing and health education: victim blaming. *British Journal of Nursing*, 4(20), 1190–1192, 1209–1213.
- Dzik, R. S. (1976). Transactional analysis in crisis intervention. *Journal of Obstetric, Gynecologic And Neonatal Nursing*, 5(1), 31–36.
- Holyoake, D. D. (2000). Using transactional analysis to understand the supervisory process. *Nursing Standard*, 14(33), 37–41.
- Keçeci, A. (2007). Hemşirelik eğitiminde iletişime yeni bir yaklaşım: Transaksiyonel analiz. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda], 4(2), 1–12.
- Keçeci, A., Arslan, S. (2012). Hemşire öğretim elemanlarının iletişim becerileri: Öğrenci perspektifi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda], 9(1), 1–45. <http://www.insanbilimleri.com>.
- Keçeci, A., Tasocak, G. (2009). Nurse faculty members' ego states: Transactional Analysis Approach. *Nurse Education Today*, 29, 746–752.
- Quinn, H. (2023). What is transactional leadership and how can I use it?. *Nursing Management*, 30(3), 14–17. <https://doi.org/10.7748/nm.30.3.14.s5>.
- Rowe, J. (1999). Self-awareness: improving nurse – client interactions. *Nursing Standard*, 14(8), 37–40.

Pomoc socjalna

- Pitman, E. (1982). Transactional Analysis: an Introduction to its Theory and Practice. *British Journal of Social Work*, 12(1), 47–63.

Reklama

- Dalton, S., Bolitho, F. H., Carr, S.C. Commons, A., MacLachlan, M. (2006) Transactional Analysis of AIDS Prevention Advertising. *Transactional Analysis Journal*, 36(1), 59–67, <https://doi.org/10.1177/036215370603600108>.
- Hansen, R. W., Barry, T. E., Herbert, H. R., McGill, M. E. (1976). Marketing Applications of Transactional Analysis: Some Empirical Support for Advertising. *Journal of Advertising*, 5(3), 16–24.
- Lambert, D. R. (1986). Transactional analysis as a congruity paradigm for advertising recall. *Journal of Advertising*, 9, 37.

Sekty religijne

- Jagiela, J. (2001). Transakcyjny model psychomanipulacji w nowych destrukcyjnych ruchach religijnych. W S. Pamuła, A. Margasiński (Red.), *Sekty. Uwarunkowania i niebezpieczeństwa III RP* (s. 113–128). Wydawnictwo WSP.

Jagięła, J. (2012). Psychomanipulacja w sektach z perspektywy analizy transakcyjnej. W M. Gajewski (Red.), *Grupy kulturowe. Uwarunkowania społeczne* (s. 143–170). Wydawnictwo WAM.

Służby specjalne

Jagięła, J. (2015). Sztuka szpiegowskiej gry. Transakcyjne aspekty pracy służb specjalnych. *Res Polticae*, 7, 141–162.

Sport

Cramer, D., Jackschath, B. (1998). *Psychologia piłki nożnej*. Oficyna Wydawnicza MARHAL, 159.

Jagięła, J. (2003). Bioskrypt w pracy nauczyciela kultury fizycznej. W J. Rodziejewicz-Gruhn (Red.), *Biokulturowe uwarunkowania rozwoju, sprawności i zdrowia* (s. 433–443). Wydawnictwo WSP.

Jagięła, J. (2015). Syndrom Syzyfa a wynik sportowy. Perspektywa analizy transakcyjnej. *Kultura Fizyczna*, 14(2), 155–167.

Martin, Ph. (2004). Conflict Resolution Using Transactional Analysis and Aikido. *Transactional Analysis Journal*, 34(3), 229–242. <https://doi.org/0.1177/036215370403400307>.

Nespoli, A. (2013). The Application of Transactional Analysis to Sports Psychology. *Transactional Analysis Journal*, 43(3), 240–250. <https://doi.org/10.1177/0362153713509956>.

Stomatologia

Andersen, J. A. (1979). TA and the dentist, *Tic*, 38(7), 4–5.

Stwardnienie rozsiane (SM)

McLeod, J. (2013). Transactional Analysis Psychotherapy With a Woman Suffering From Multiple Sclerosis: A Systematic Case Study. *Transactional Analysis Journal*, 43(3), 212–223. <https://doi.org/10.1177/0362153713509954>.

Teatrologia

Constantinidis, S. E. (1988). Rehearsal as a Subsystem: Transactional Analysis and Role Research. *New Theatre Quarterly*, 4, 64–76.

Tutoring

- Sarnat-Ciastko, A. (2013). Tutoring a czas: strukturalizacja czasu w opinii tutorów szkolnych z perspektywy edukacyjnej analizy transakcyjnej. *Forum Oświatowe*, 49(2), 125–139.
- Sarnat-Ciastko, A. (2014). Czy mnie dostrzegasz? Czy odpowiadasz na moje potrzeby? Obecność znaków rozpoznania w relacji tutorów szkolnych i ich podopiecznych. Perspektywa uczniów. *Przegląd Badań Edukacyjnych*, 19(2), 43–59.
- Sarnat-Ciastko, A. (2017). *Relacje tutorskie w polskiej szkole w ujęciu analizy transakcyjnej*. Wydawnictwo LIBRON.
- Sarnat-Ciastko, A. (2017). Stany Ja tutorów rówieśników. Efekty realizacji innowacji pedagogicznej – „Pasje zawodowe – program z wykorzystaniem metody tutoringów rówieśniczego”. *Edukacyjna Analiza Transakcyjna*, 6, 177–189.
- Sarnat-Ciastko, A. (2021). „Tutoring szkolny – program pedagogiki dialogu” jako profilaktyczny program rekomendowany. Założenia i zastosowanie w świetle edukacyjnej analizy transakcyjnej. *Edukacyjna Analiza Transakcyjna*, 10, 15–32.

Wojna i pokój

- Camos, L. P. (2014). A Transactional Analytic .View of War and Peace. *Transactional Analysis Journal*, 44(1), 68–79.
- Jagięła, J. (2023). Czy wojna jest grą?. *Philosophical Discourses*, 5, 14–21.
- Латынина, Ю. (b.d). Игры, в которые играют нации. Нации, которые играют в игры. <https://www.psyoffice.ru/5248-11-321.html>.

Socjoterapia

- Jagięła, J. (2014). Czy analiza transakcyjna może być przydatna w socjoterapii?. W A. Szczurek-Boruta, B. Chojecka-Synaszko, J. Suchodolska (Red.), *Człowiek w przestrzeni lokalnej – dobre praktyki wspierania rozwoju, aktywizacji i integracji społecznej. Konteksty teoretyczne i społeczno-polityczne* (s. 225–235). Wydawnictwo Adam Marszałek.
- Jagięła, J. (2023). Możliwości zastosowań analizy transakcyjnej w socjoterapii. *Biuletyn Socjoterapeutyczny*, 1, 25–41.